

Видавнича група «Наукові перспективи»

Громадська організація «Християнська академія педагогічних наук України»

**Громадська організація «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з
духовно-морального виховання»**

*за сприяння громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного
управління»*

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 13(18) 2022

Київ – 2022

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization "Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

**Public organization "All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists
of Spiritual and Moral Education"**

*with the assistance of the public scientific organization "Ukrainian Assembly of Doctors of
Sciences in Public Administration"*

"Prospects and innovations of science"

(Series "Pedagogy ", Series "Psychology ", Series "Medicine ")

Issue № 13(18) 2022

Kiev – 2022

**«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»:
журнал. 2022. № 13(18) 2022. С. 748**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017
журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки**

**Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська
Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 16.12.2022, № 5/12-22)**

Журнал видається за активної підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва"

Журнал заснований з метою розвитку наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні, за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Голова редакційної колегії:

**Харченко Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», виконавчий директор президії громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Головний редактор: Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна).

Заступник головного редактора: Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна);

Заступник головного редактора: Жуківський Василь Миколайович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови Національного університету "Острозька академія" (Рівне, Україна).

Редакційна колегія:

- **Бабчук Олена Григоріївна** – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- **Бахов Іван Степанович** — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Балахтар Катерина Сергіївна** - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Бартенєва Ірина Олександрівна** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- **Біляковська Ольга Орестівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Львівського національного університету імені Івана Франка (м. Львів, Україна)
- **Васильєв Авер'ян Григорович** - доктор філософії (з медицини) PhD, медичний директор країн Перської затоки, GlaxoSmithKline (Дубай, ОАЕ)
- **Вєргун Андрій Романович** – доктор медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини, лікар-хірург вищої категорії, антиплагіатний експерт, старший інспектор наукового відділу, відповідальний за виявлення плагіату в наукових і навчально-методичних працях Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (Львів, Україна)
- **Вовк Вікторія Миколаївна** - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща)
- **Гвожджєвич Сильвія** — кандидат наук, Державна професійна вища школа ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща)
- **Головач Наталія Васиївна** — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Гречановська Олена Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії та гуманітарних наук Вінницького національного технічного університету (Вінниця, Україна)
- **Гуденко Ганна Володимирівна** — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Гуменникова Тамара Рудольфівна** — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Дєрстуганова Наталя Вікторівна** - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету (Запоріжжя, Україна)

- **Долгова Олена Миколаївна** - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Древіцька Оксана Остапівна** - доктор медичних наук, доцент, професор кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Журавльова Лариса Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна)
- **Заячківська Оксана Василівна** - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- **Інжисвська Леся Анатоліївна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Ічанська Олена Михайлівна** - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Кардаш Оксана Любомирівна** — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- **Коваленко Олена Михайлівна** - кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу профільного навчання Інституту педагогіки НАПН України (Київ, Україна)
- **Ковальчук Анна Сергіївна** - здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053 Психологія Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Коломоєць Андрій Володимирович** - кандидат медичних наук, директор «Медсервісгруп» (Київ, Україна)
- **Коляденко Ніна Володимирівна** - доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Корнієнко Петро Сергійович** - доктор юридичних наук, доцент, адвокат, заступник першого проректора по роботі з колежами, професор кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін Національної академії статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)
- **Кравчук Володимир Миколайович** — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- **Кравчук Людмила Степанівна** - кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», завідувач кафедрою фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна» (Хмельницький, Україна)
- **Лігоцький Анатолій Олексійович** — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна)
- **Лич (Назарук) Оксана Миколаївна** - доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Макаренко Олександр Миколайович** — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)
- **Мальцев Дмитро Валерійович** — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Марушева Олександра Анатоліївна** - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (м. Київ, Україна)
- **Мельник Володимир Степанович** — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна)
- **Мідельський Сергій Людвигович** – професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан)
- **Міхальський Томаш** — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- **Миргород-Карпова Валерія Валеріївна** - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- **Михальчук Василь Миколайович** - доктор медичних наук, професор, Заслужений працівник охорони здоров'я України, завідувач кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- **Нікульчев Микола Олександрович** – доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна)
- **Помиткін Едуард Олександрович** — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна)
- **Помиткіна Любов Віталіївна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Попель Оксана Василівна** - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної філології Одеського національного технологічного університету (Одеса, Україна)
- **Приходькіна Наталія Олексіївна** - доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Прокоф'єва Марина Олександрівна** - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної філології факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Радзіховська Наталія Станіславівна** — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
- **Стовбан Микола Петрович** - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізіотерапії і пульмонології з курсом професійних хвороб, заступник генерального директора комунального некомерційного підприємства "Івано-Франківська обласна клінічна інфекційна лікарня Івано-Франківської Обласної Ради" (Івано-Франківськ, Україна)
- **Трушкіна Наталія Валеріївна** - кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, дійсний член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва, Інститут економіки промисловості НАН України (Київ, Україна)
- **Турчинова Ганна Володимирівна** — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна)
- **Хохліна Олена Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- **Цимбалюк Руслан Степанович** — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна)
- **Чаусова Тетяна Володимирівна** — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та особистісного розвитку Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Київ, Україна)
- **Чумак Оксана Володимирівна** - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- **Яковичька Лада Савелівна** — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Педагогіка»

- Gubareva O.S., Herasymchuk T.V., Voronova Ye.M.** 14
PEDAGOGICAL CONDITIONS OF PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE FORMATION OF FUTURE ENGINEERS USING INFORMATION TECHNOLOGIES
- Popova G.V., Shapolova V.V., Solodovnyk T.O., Kvasnyk O.V.** 25
MONITORING OF COGNITIVE DETERMINANTS OF PROFESSIONAL AND PERSONAL SELF-DETERMINATION OF PARTICIPANTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS
- Анікіна І.В., Антонюк Л.В., Багно Ю.М., Хміль О.О., Чемерис О.А.** 39
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Білецька М.В., Котова Л.М., Підварко Т.О.** 55
ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Борко Т.М.** 68
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ДИСЦИПЛІН
- Бутенко О.Г., Бабій І.В.** 82
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
- Варинська А.М., Грудок-Костюшко М.О.** 94
АНАЛІЗ ВІДКРИТИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ НІМЕЧЧИНИ У КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ НОВОГО ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ
- Гогуленко О.П.** 105
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Головацька Ю.Б. <i>КЛЮЧОВІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ</i>	115
Гоцинець І.Л. <i>ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕТОДОМ ГЕЙМІФІКАЦІЇ</i>	125
Дем'янчук О.О., Адамович І.В. <i>АНАЛІТИЧНА РОБОТА З ПІДЛІТКАМИ ЯК ПРОХОДЖЕННЯ ШЛЯХУ ГЕРОЯ</i>	135
Довгопола Л.І., Обараз І.О. <i>УПЛИВ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З БІОЛОГІЇ У СТАРШОКЛАСНИКІВ</i>	147
Євдоченко О.С. <i>МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ХІМІКІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ</i>	160
Зеленська О.П. <i>САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	173
Зінько О.М., Мітченко К.В. <i>ГРУПИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ЯК МЕТОД СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ЗРІЛОСТІ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО ЧАСУ</i>	187
Гльків А.В., Цуркан М.В. <i>РОЛЬ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ ЯК ІНОЗЕМНИХ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	199
Ірхіна Ю.В., Іванченко Л.П., Іванченко С.Г. <i>ПРОБЛЕМА ДИДАКТИЧНОГО МЕТОДУ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ЗМІНА ПАРАДИГМ ТА НАУКОВИХ ПІДХОДІВ</i>	209
Калашник Д.С., Гейдел А.М. <i>СПЕЦИФІКА РОБОТИ З ПРИКАЗКАМИ ТА ПРИСЛІВ'ЯМИ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ</i>	217

- Калашник Д.С., Суровов О.А., Аксьонов Д.В.** 235
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ЄДИНОБОРСТВАХ
- Кислюк Ж.М.** 250
СОЦІАЛЬНА ЗРІЛІСТЬ ПІДЛІТКІВ: КОМПОНЕНТИ, КРИТЕРІЇ ТА РІВНІ
- Князьян М.О., Телецька Т.В., Млинчик А.В., Бетанкур Н.** 260
РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЛОЛОГІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ФРАНЦУЗЬКИХ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ
- Коваль І.С.** 272
СИСТЕМНИЙ ТА СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХОДИ НЕПЕРЕРВНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ
- Козубцов І.М.** 282
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОФІЦЕРІВ НА ОПЕРАТИВНОМУ РІВНІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ
- Кузнецова Г.П., Караман С.О., Караман О.В.** 294
ОСНОВИ ФОНЕТИКИ В ІНДІЙСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЧНІЙ ТРАДИЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ
- Легейда А.В., Ярхо Т.О., Ємельянова Т.В., Легейда Д.В.** 310
ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ОСНОВА АНГЛОМОВНОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗДОБУВАЧІВ ЗВО
- Луцан Н.І., Струк А.В.** 322
ВПЛИВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ НА ФОРМУВАННЯ НАРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»
- Матяїш В.В., Богута В.М., Бондаренко В.В.** 334
ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ: МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Махомета Т.М., Тягай І.М., Іщенко Г.В.** 344
ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОЇ (ПРЕДМЕТНОЇ) ПРАКТИКИ

Мнишенко К.В. <i>УЧАСТЬ ДІТЕЙ У КАЛЕНДАРНИХ СВЯТАХ ЯК ЗАСІБ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ</i>	352
Найда Р.Г. <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ФАХОВОЇ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ</i>	361
Олексієнко О.Г., Кузнецова О.А., Захарченко О.В. <i>МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ</i>	374
Палько Т.В. <i>НЕПЕРЕРВНІСТЬ І НАСТУПНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ У РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ</i>	386
Пархета Л.П. <i>МЕТОДИЧНІ КОНЦЕПТИ ВИВЧЕННЯ ПОВІСТІ МАРИНИ ПАВЛЕНКО «МОЯ КЛАСНЮЧА ДІВЧИНКА» НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО КРАЄЗНАВСТВА</i>	397
Проворова Є.М. <i>ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА ВОКАЛЬНО-СЦЕНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</i>	409
Симонович Н.В., Ваколюк А.М., Шурин О.І. <i>УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ЯК ГОЛОВНА УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ</i>	418
Стешенко О.Л. <i>ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ В НАУКОВІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ</i>	430
Стойка О.Я. <i>ТЕНДЕНЦІЇ ЦИФРОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА</i>	441
Ступак О.Т. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ</i>	449

- Табака О.М.** 458
ДИТЯЧА ПЕРІОДИКА: ОСОБЛИВОСТІ, ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ, РЕТРОСПЕКТИВА РОЗВИТКУ
- Таравський І.К., Литвин А.Ф.** 467
ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗПТО
- Торічний В.О., Селявін Д.І.** 482
ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД
- Тушко Д.А., Бомбергер В.** 493
ТАКТИКО-СТРОЙОВІ ЗАНЯТТЯ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ
- Тушко К.Ю., Ковальська І.Е.** 501
СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ
- Чуб К.Ф.** 509
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ
- Шамшин О.П.** 516
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ РОЗВ'ЯЗКУ ЗАДАЧ З ФІЗИКИ В ТЕХНІЧНОМУ ЗВО
- Шинкар Т.Ю., Співакова А.М.** 529
ЗДІЙСНЕННЯ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ГРУПАХ ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ІКТ
- Янчук Д.О.** 541
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

СЕРІЯ «Психологія»

- Moskalets V.P.** 551
USAGE OF LOGOTHERAPY TOOLS IN THE PROCESS OF PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF COMBATANTS

Белякова С.М., Кончаківська К.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ</i>	560
Бочаріна Н.О., Онищенко О.М. <i>МУЗИКОТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПРОФІЛАКТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ ДОШКІЛЬНИКІВ</i>	572
Бочаріна Н.О., Понзель Н.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ</i>	586
Бочаріна Н.О., Шкуріна Л.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ</i>	600
Ендеберя І.В. <i>ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»</i>	615
Кондратьєва І.П., Азаркіна О.В. <i>ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ</i>	627
Лещенко І.Т. <i>ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР</i>	639
Лисенко Л.М., Москаленко В.С. <i>ОСОБЛИВОСТІ СЕНСОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ</i>	649
Помиткіна Л.В., Литвинчук Л.М. <i>РОЛЬ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ У ВИБОРІ СУПУТНИКА ЖИТТЯ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ</i>	661
Радіонова М.С. <i>ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ</i>	670
Сметаняк В.І., Тягур Т.В. <i>ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ</i>	682

Стуліка О.Б., Швирьова О.А. 693
*АДИКТИВНА ПОВЕДІНКА ЯК НАСЛІДОК ТРАВМАТИЗАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ*

Федотова Т.В. 706
*ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МОРАЛЬНИХ ДИЛЕМ ОСІБ
ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ*

Яковець Т.А. 720
*РОЛЬ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТЕХНІК У ПРОЦЕСІ
ФОРМУВАННЯ АГРЕСИВНИХ РЕКЛАМНИХ ОБРАЗІВ*

СЕРІЯ «Медицина»

**Вергун А.Р., Чуловський Я.Б., Красний М.Р., Вергун О.М.,
Мокрецька Н.М., Олексюк О.Б., Мацяк Ю.М., Паращук Б.М.,
Лиховид П.Б., Кіт З.М., Заремба М.О., Макагонов І.О.** 730
*ПРОЛЕЖНІ (ДЕКУБІТАЛЬНІ ВИРАЗКИ), СТРАТЕГІЯ
КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ: АВТОРСЬКІ ПОГЛЯДИ НА
ПРОБЛЕМУ З ПОЗИЦІЙ КЛІНІЧНОГО ДОСВІДУ У ВІДДІЛЕННІ
ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ*

УДК 373.2.015.31:004

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-13\(18\)-529-540](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-13(18)-529-540)

Шинкар Тетяна Юріївна кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти, Факультету педагогічної освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-19-02, <https://orcid.org/0000-0002-5656-2032>

Співакова Анна Михайлівна здобувач вищої освіти, Факультету педагогічної освіти, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-19-02, <https://orcid.org/0000-0001-5004-6136>

ЗДІЙСНЕННЯ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ГРУПАХ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ЗАСОБОМ ІКТ

Анотація. У статті здійснено аналіз досліджень з проблеми організації методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку засобом інформаційно-комунікативних технологій, визначено ключові поняття дослідження. До ключових понять дослідження відносимо: методична робота, методичний супровід, управлінський процес, освітній процес у групах раннього віку, інформаційно-комунікативні технології. У своєму дослідженні до методичного супроводу освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобом інформаційно-комунікативних технологій відносимо такі компоненти: управлінський процес в закладі дошкільної освіти, методичну роботу, організацію освітнього процесу в групах раннього віку. Саме поняття розглядаємо як партнерську взаємодію учасників освітнього процесу використовуючи інформаційні технології, спрямовану на психолого-педагогічну підтримку педагогів, враховуючи індивідуальну траєкторію розвитку кожного, що здійснюється на засадах модераторства, фасилітаторства, тьюторства.

За результатами констатувального етапу експерименту розроблено сайт «Методичний супровід освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобом ІКТ», на якому представлено 3 рубрики, які відповідають виокремленим компонентам методичного супроводу освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобами інформаційно-комунікативних технологій: управлінський процес, організація освітнього процесу в групах дітей раннього віку, методична робота.

Отримані результати констатувального та контрольного етапів дослідження дають змогу спостерігати позитивні зміни у використанні інформаційно-комунікативних технологій для здійсненні методичного

супроводу освітнього процесу в групах раннього віку. Проведена робота довела, що контент розробленого сайту є доступним для використання педагогів закладу дошкільної освіти. Про що засвідчили результати повторного опитування – всі респонденти підтвердили необхідність його застосування для здійсненні методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку.

Ключові слова: методичний супровід, методична робота, управлінський процес, інформаційно-комунікативні технології, освітній процес, група дітей раннього віку, заклад дошкільної освіти.

Shynkar Tetiana Shynkar PhD (Pedagogy), senior lecturer of the Department of Faculty of Pedagogical Education, Kyiv Borys Grinchenko University, Bulvarno-Kudriavska St., 18/2, Kyiv, 04053, tel.: (044) 272-19-02, <https://orcid.org/0000-0002-5656-2032>

Spivakova Anna Mykhailivna Student of higher education of Faculty of Pedagogical Education, Kyiv Borys Grinchenko University, Bulvarno-Kudriavska St., 18/2, Kyiv, 04053, tel.: (044) 272-19-02, <https://orcid.org/0000-0001-5004-6136>

IMPLEMENTATION OF METHODOLOGICAL SUPPORT OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN GROUPS OF CHILDREN OF EARLY AGE USING THE TOOL OF ICT

Abstract. The article analyzes research on the problem of organizing methodical support of the educational process in early age groups by means of information and communication technologies and defines the key concepts of the research. Key concepts of the research include: methodical work, methodical support, management process, educational process in early age groups, information and communication technologies. In our study, the following components are attributed to the methodical support of the educational process in groups of young children by means of information and communication technologies: the management process in a preschool education institution, methodical work, the organization of the educational process in groups of young children. We consider the concept itself as a partnership interaction of participants in the educational process using information technology, aimed at psychological and pedagogical support of teachers, considering the individual development trajectory of each person, which is carried out on the basis of moderation, facilitation, tutoring.

Based on the results of the ascertainment stage of the experiment, the website «Methodical support of the educational process in groups of young children by means of ICT» was developed, which presents 3 headings that correspond to the selected components of methodical support of the educational process in groups of young children by means of information and communication technologies:

management process, organization of the educational process in groups of young children, methodical work.

The obtained results of the ascertainment and control stages of the research make it possible to observe positive changes in the use of information and communication technologies for methodical support of the educational process in early age groups. The work carried out proved that the content of the developed site is available for use by teachers of the preschool education institution. The results of the repeated survey testified to this – all respondents confirmed the need for its use for methodical support of the educational process in early age groups.

Keywords: methodical support, methodical work, management process, information and communication technologies, educational process, group of young children, preschool education institution.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікативних технологій та активне реформування освіти сприяє пошуку нових форм та методів здійснення методичного супроводу в закладі дошкільної освіти (ЗДО). Методичний супровід є важливою складовою освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, що передбачає допомогу педагогам у вивченні кращого досвіду та виборі ефективних шляхів здійснення освітньої взаємодії з дітьми дошкільного та раннього віку. Відповідно до Закону України «Про освіту» кожен заклад освіти має кадрову, академічну та організаційну автономію. Таким чином педагогічний колектив, а особливо директор та вихователь-методист в повній мірі відповідальні за процес і результат освітнього процесу, та методичного супроводу зокрема. Наразі у практиці роботи методичний супровід груп раннього віку та груп дошкільного віку не розмежовані в організації роботи закладу дошкільної освіти. Часто-густо, вимоги до вихователів груп раннього віку нівелюється, зводиться до доглядальницької функції. Методичний супровід в групах дітей раннього і дошкільного віку не може бути уніфікованим та потребує використання сучасних засобів його реалізації. Невід'ємною складовою фахової компетентності стає використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ), що сприяє підвищенню професійного рівня, можливості спрощеного пошуку нових форм та методів роботи з педагогами та дітьми, підвищенню мотивації та рівня компетентності усіх учасників освітнього процесу, моделюванню проблемних ситуацій, мобільній передачі інформації тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні аспекти для здійснення освітнього процесу в групах раннього віку, розвитку та становленню особистості дитини раннього віку розкриті у працях П. Бачинського, Л. Виготського, Д. Ельконіна, Ж. Піаже та ін. Загальні засади раннього розвитку дітей вивчали Г. Доман, С. Лупан, Л. Павлова та ін. Феномен раннього віку розкривають у дисертаційних дослідженнях сучасні науковці: В. Паніна, О. Саприкіна, І. Макаренко, Н. Шкляр та ін. Питання

здійснення методичного супроводу в закладах дошкільної освіти у різних видах діяльності досліджують сучасні науковці: Г. Беленька, К. Біла, К. Волинець, Л. Гаращенко, О. Коваленко, О. Корнєєва, К. Крутій, І. Романюк, Н. Савінова, О. Стаєнна та ін. Проблему методичного супроводу в групах раннього віку у своїх дослідженнях розкривають: Н. Гавриш, О. Безсонова, С. Васильєва, О. Половіна, Т. Пономаренко, В. Рагозіна та ін.

Мети статті – теоретично обґрунтувати та емпірично перевірити ефективність використання ІКТ у здійсненні методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку.

Виклад основного матеріалу. На першому етапі нашого дослідження першочерговим було визначення ключових понять дослідження. До ключових понять дослідження відносимо: методична робота, методичний супровід, управлінський процес, освітній процес у групах раннього віку, інформаційно-комунікативних технології.

Більшість вітчизняних науковців розглядають методичну роботу в закладах освіти як компонент системи підвищення кваліфікації педагогічного колективу. І. Зазюн розкривав поняття методичної роботи таким, що являє собою систему підвищення кваліфікації педагогів та має зв'язок теорії з практикою, що дозволяє швидко реагувати на технологічні, соціально-економічні, та освітні зміни в суспільстві [1]. Н. Скрипник трактує поняття методичної роботи в ЗДО таким, що ґрунтується на досягненнях науки, передовому досвіді та аналізі труднощів і ця робота спрямована на всебічний розвиток та підвищення професійної компетентності педагогів [2]. О. Корнєєва описує методичну роботу в ЗДО як сукупність дій, яка спрямована на забезпечення підвищення кваліфікації вихователів, освітнього процесу поліпшення психолого-педагогічних знань серед батьків вихованців [3]. Н. Когород зазначає, що методична робота це специфічний різновид освітньої управлінської діяльності, система заходів спрямована на підвищення педагогічної майстерності вихователів, розвиток їх творчого потенціалу [4].

Таким чином, методична робота є багатоаспектним поняттям, передбачає виконання низки важливих завдань у закладі дошкільної освіти. Сучасні зміни у форматі й структурі методичної роботи доводять, що на часі – зміна наявних шаблонів і стереотипів щодо змісту діяльності методичних центрів і кабінетів; перехід з домінування управління та контролю на формат делікатного модеративно-фасилітаторного супроводу педагогів у процесі їхнього саморозвитку, підвищення кваліфікації та професійної майстерності [5]. Здійснивши аналіз наукових джерел методична робота в закладі дошкільної освіти розглядається нами як система заходів, спрямованих на вдосконалення педагогічної діяльності та підвищення педагогічної майстерності педагогів, що сприяє покращенню освітнього процесу в групах раннього віку.

Аналіз наукових праць свідчить, що поняття «методична робота» та поняття «методичний супровід» не тотожні. Поняття «методичний супровід»

за характеристикою ширше. Близьким поняттям до терміну «супровід» є поняття «співробітництво», «допомога» та «сприяння». На думку вченого С. Міщенко семантичний аналіз цього визначення дає змогу зробити висновки про наявність у його змісті таких компонентів: суб'єктів попутників, особу, що їх супроводжує та шлях, який вони проходять разом [6]. В. Муромець вважає, що методичний супровід на відміну від більш традиційних форм методичної роботи має ряд переваг, серед них: гнучкість та індивідуалізація, у більшій мірі враховано не лише динаміку розвитку самого педагога та закладу [7]. О. Коваленко розглядає поняття методичного супроводу як комплекс різноманітних форм методичної роботи. Авторка вважає, що здійснення професійної педагогічної самореалізації усіх педагогів має бути основною метою педагогічного супроводу [8]. На думку І. Ніколаєску дієвими формами методичного супроводу передусім будуть ті, які передбачають активне застосування в освітній діяльності ІКТ, а саме організація та підтримка методичної діяльності. Вони передбачають створення інформаційних кабінетів, проведення різного рівня конференцій в онлайн-режимі, круглих столів, педагогічних студій, лабораторій та фестивалів, методичних об'єднань, фестивалів педагогічної творчості та ін. Науковець розглядає важливим інформаційну методичну підтримку самостійної діяльності педагога: створення інформаційно-комунікаційних методичних осередків обміну науковою та методичною інформацією – електронні підручники, онлайн консультації або дискусії, інтернет-форуми, комп'ютерні програми, тощо [9]. У своєму дослідженні методичний супровід ми розглядаємо як партнерську взаємодію учасників освітнього процесу, спрямовану на психолого-педагогічну підтримку педагогів, враховуючи індивідуальну траєкторію розвитку кожного з них, що здійснюється на засадах модераторства, фасилітаторства та тьюторства.

До складових методичного супроводу відносимо управлінський процес. Управлінський процес передбачає взаємодію управлінців різних рівнів – директор – вихователь-методист – вихователі груп раннього віку. За умов його відсутності управління перетворюється у процес хаотичного втручання у діяльність. Управління підмінюється процесом виправлення недоліків. Завдяки аналізу керівник може викрити причини позитивних та негативних явищ. Мета управлінської діяльності полягає, передусім, у реалізації мети керованої організації, в координації зусиль усіх учасників освітнього процесу, впорядкуванні та розвитку закладу дошкільної освіти [10]. Управлінський процес передбачає активність кожного учасника освітнього процесу, у формі співробітництва, що має навмисну, тривалу і стійку тенденцію. Підвищення якості освітнього процесу в групах раннього віку прямолінійно залежить від професійного рівня педагогів. Спрямованість системи управління спільний результат передбачає не тільки мотиваційно-цільову орієнтацію керівників, а і якісно новий підхід до планування, організації, моніторингу, інформаційного

забезпечення тощо. В контексті нашого дослідження управлінській процес ми розуміємо як вид взаємодії усіх учасників освітнього процесу в групах раннього віку, яка спрямована на упорядкування та вдосконалення освітнього процесу в групах раннього віку.

У Державному стандарті дошкільної освіти серед умов забезпечення якості дошкільної освіти визначено сучасне освітнє середовище, що передбачає використання ІКТ [11]. ІКТ-компетентність передбачає «обізнаність педагога з цифровими освітніми засобами та вміння використовувати їх для роботи з дітьми, а також уміння робити фото-, відео- та аудіо-фіксації, шукати інформацію в інтернеті, користуватися електронною поштою, месенджерами, хмарними сервісами, електронними носіями» [10]. Впровадження ІКТ в освітній процес закладу дошкільної освіти сприятиме: підвищенню професійного рівня педагогів, пошуку нових форм та методів роботи з педагогами та дітьми, підвищенню мотивації педагогів, підвищенню рівня педагогічної компетентності батьків, моделюванню проблемних ситуацій, мобільній передачі інформації [12]. ІКТ ми розглядаємо як невід'ємну складову освітнього процесу у закладі дошкільної освіти, як засіб здійснення методичного супроводу, що сприяє підвищенню його якості, удосконалює організацію роботи закладу та управління ним.

Як вже зазначено, методичний супровід груп раннього віку та груп дошкільного віку не розмежовані в організації роботи закладу дошкільної освіти. Проте, методичний супровід в групах дітей раннього та дошкільного віку не може бути уніфікованим. У ранньому віці відбувається найбільш інтенсивний розвиток усього організму дитини, що в подальшому є визначальним, що потребує комплексного підходу до розвитку й виховання дітей раннього віку, з залученням медиків, психологів, педагогів та відповідної державної освітньої політики [13].

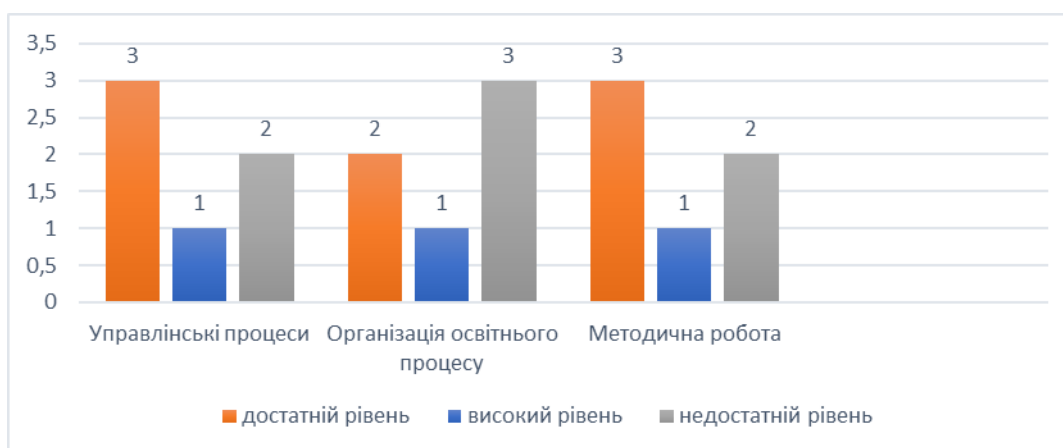
Науковці Н. Гавриш, В. Рагозіна, С. Васильєва виділяють методологічні підходи до організації освітнього процесу у групах раннього віку: компетентнісний, діяльнісний, інтегративний, комунікативний. Принципами освітнього середовища в групах раннього віку є: фокусного навчання, забезпечення зони комфорту, мобільності. Серед основних характеристик освітнього середовища груп раннього віку вчені зазначають: «...відповідність Базовому компоненту дошкільної освіти, унікальності дитини, відкритість до дитини, зважання на запити батьків дитини у змісті освітньої роботи, варіативність програм, форм і методів для реалізації індивідуального підходу» [14, С.48].

Відповідно до освітніх програм для дітей раннього та дошкільного віку – «Оберіг», «Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина», «Я у світі» – нова редакція, що рекомендовані Міністерством освіти і науки України, освітній процес в групах раннього віку здійснюється за напрямками: організація життєдіяльності дітей раннього віку, емоційно-соціальний

розвиток, фізичний розвиток, сенсорно-пізнавальний розвиток, мовленнєвий розвиток, художньо-естетичний розвиток.

Отже, у своєму дослідженні до методичного супроводу освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобом ІКТ відносимо – управлінський процес в ЗДО, методичну роботу, організацію освітнього процесу в групах раннього віку. Саме поняття розглядаємо як партнерську взаємодію учасників освітнього процесу використовуючи інформаційні технології, спрямовану на психолого-педагогічну підтримку педагогів, враховуючи індивідуальну траєкторію розвитку кожного, що здійснюється на засадах модераторства, фасилітаторства, тьюторства.

На другому етапі дослідження було поставлено завдання вивчення стану використання ІКТ в організації методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку. на цьому етапі використано такі методи: аналіз педагогічної документації, вивчення та узагальнення досвіду здійснення методичного супроводу в групах раннього віку засобом ІКТ; бесіди з директорами, вихователями-методистами, вихователями; спостереження; анкетування вихователів, кількісна та якісна обробка результатів. Дослідження рівня використання ІКТ в організації методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку здійснено за адаптацією методики О. Стаєнної та Н. Савінової [10]. Згідно аналізу оцінювання використання ІКТ можемо зробити висновки, що критеріїв з високим рівнем досить мало. Переважна кількість достатній та недостатній рівень. Результати оцінювання представлені у вигляді діаграми (Рис.1.)

Рис. 1. Рівень використання ІКТ в організації методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку

З метою перевірки ефективності використання ІКТ у здійсненні методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку на наступному етапі було створено сайт «Методичний супровід освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобом ІКТ». На сайті представлено три рубрики які відповідають виокремленим компонентам методичного супроводу

освітнього процесу в групах дітей раннього віку засобами ІКТ. Крім того, наповнення кожної рубрики розроблено за двома напрямками: вдосконалення роботи педагогів у використанні ІКТ; безпосередня робота з дітьми раннього віку.

Рубрика «Методична робота» наповнена корисними матеріалами (текстовий редактор, сервіси для організації онлайн зустрічей; сервіси для онлайн опитувань, створення електронної картотеки, презентацій тощо), що стануть в нагоді для організації методичної роботи в ЗДО. Компонент наповнений навчальними відео та покроковими алгоритмами використання сервісів. Для полегшення планування ми пропонуємо ознайомитись з особливостями та перевагами використання сервісу Google календар. Даний сервіс дає змогу завчасно запланувати методичний захід або іншу подію та вчасно сповістити про неї. Без уваги педагогів та вихователів-методистів не залишиться новий та цікавий сервіс – «Конструктор методичних заходів» [15]. Цей сервіс буде корисний тим, що в ньому наявні багато готових шаблонів різних заходів (семінарів, майстер-класів, семінарів-практикумів), є великий вибір ігор та вправ («Австралійський дощ», «Повіяв вітер», «По той бік дороги» та ін.), як на початку заходу так в середині і в кінці. В нагоді стане публікація з покроковим алгоритмом створення презентації в сервісі Google. Даний сервіс має ряд переваг, наявний детальний алгоритм створення та наповнення самих слайдів презентації. Однією з переваг є доступ з будь-якого пристрою в режимі реального часу за наявності інтернету. Також є можливість одночасно редагувати, створювати або переглядати презентацію декільком користувачам одночасно. Представлено дуже популярний сервіс LearningApps. Цей сервіс містить багато готових вправ та ігор різних рівнів складності, які можна використовувати не лише в освітньому процесі, а також для методичної роботи з вихователями. Буде корисним також сервіс Wordwall, який дає можливість демонструвати створені вправи на будь-якому з гаджетів а також можливість роздрукувати їх або завантажити у зручному форматі pdf. Ще педагоги можуть знайти опис функцій, які спростять роботу з текстом та текстовим редактором. Серед них можливість терміново перекласти фрагмент тексту. Або можливість відновити не збережений документ коли раптово зникло світло або випадково був закритий цей документ. Покращити роботу та швидко перевірити певні знання педагогів у межах якоїсь певної теми дає змогу безкоштовний онлайн сервіс Master-Test.net. Також дуже корисним та цікавим у використанні буде сервіс Google-форми. Він дає перевагу миттєво обробляти інформацію представляє результати у вигляді діаграми або таблиці імпортує відповіді до електронної таблиці. Ще на сайт розміщено інші цікаві та корисні сервіси для створення опитувань або тестувань: Kahoot, Online Test Pad, Triventy.

Варті уваги та будуть корисними практичні рекомендації щодо створення методичної картотеки онлайн за допомогою Microsoft Access. На

сайті наявний опис покрокова та детальна інструкція по створенню картотеки, практичні рекомендації щодо наповнення розділів та їх подальше використання. У рубриці сайту «Організація освітнього процесу в групах дітей раннього віку» педагоги мають змогу отримати цінний досвід колег знайти практичні поради з організації освітнього процесу з дітьми раннього віку.

Важливо зазначити, що окрім рекомендацій та порад пов'язаних з безпосередньою роботою з дітьми раннього віку, педагоги мають нагоду знайти цікавинки та новинки цифрових технологій. Серед них сервіс для створення особистого або свого професійного блогу Blogger. У публікації подано детальним та покрокова інструкція створення блогу, корисні рекомендації, щодо його наповнення текстом, зображеннями або корисними посиланнями.

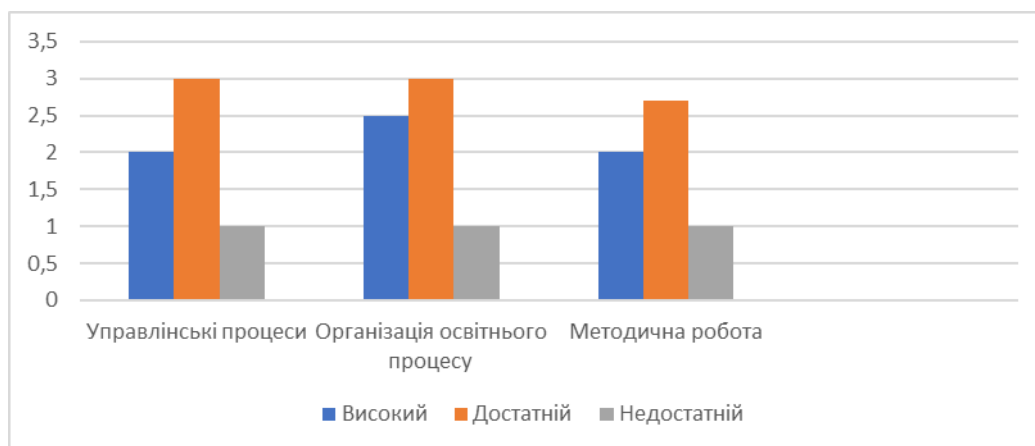
Серед багатьох сервісів для педагогів також буде корисним та цікавим онлайн-сервіс для створення графічних зображень Canva. За допомогою даного сервісу можна створити безліч графічних зображень, графік тощо. Сервіс має багато готових шаблонів на різні тематики. Під час організації роботи в освітньому процесі в групах раннього віку може використовуватись для створення: дописів та публікацій в соціальних мережах, листів, звітів, подяк, листівок, фото-колажів, логотипів, плакатів, запрошень, оголошень, програм заходів та ін.

У рубриці «Управлінський процес» детально представлено можливості організації комунікації з батьками вихованців онлайн. Від найпоширеніших чатів в месенджерах Viber, WhatsApp; сервіси для організації відео зустрічей (Google Meet, Zoom, Skype); сайт та форум на сайті, веб додатки сервісів Google, Padlet. Розміщено інформацію, як створити сайт закладу, форум на сайті, особливості користування корпоративною електронною поштою, сторінкою в соціальній мережі та популярний чатах. Окрім того, на сайті представлений практичний досвід, щодо впровадження хмарних сервісів (Dropbox, GoogleДиск) в роботу закладу. Є можливість ознайомитись з поетапним впровадженням інформаційних технологій.

Також рубрики наповнені корисними та актуальними посиланнями на вебінари, навчальні відео. Для перегляду доступні відео за наступними тематиками: «Як створити сайт та його наповнити»; серія відео про можливості використання Google Meet; «Сервіси Goggle в організації освітнього процесу»; «Створення інтерактивних плакатів та розміщення їх у блогах, сайтах чи сторінках у соцмережах»; як створювати інтерактивні вправи за допомогою онлайн сервісів (LearningApps, Kahoot та ін.)

З метою перевірки ефективності використання ІКТ у здійсненні методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку було проведено контрольний етап ескперименту, що дозволило отримати дані про доцільність використання розробленого електронного сайту. На цьому етапі дослідження використовувалися завдання, критерії та показники, аналогічні

констатувальному етапу експерименту. Отримані результати представлено у вигляді діаграми (Рис. 2.).

Рис. 2. Рівень використання ІКТ в організації методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку відповідно до визначених компонентів

Висновки. Підсумовуючи результати досліджень, можемо зробити висновки, що рівень використання ІКТ в організації методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку виглядає наступним чином: високий рівень підвищився до 25%, достатній рівень тепер становить 60% та недостатній – 15%. Отримані результати дослідження дають змогу спостерігати позитивні зміни у використанні ІКТ для здійсненні методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку. Проведена робота довела, що контент розробленого сайту є доступним для використання педагогів закладу дошкільної освіти. Про що засвідчили результати повторного опитування – всі респонденти підтвердили необхідність його застосування для здійсненні методичного супроводу освітнього процесу в групах раннього віку. Перспективами подальших досліджень вбачаємо у вивченні можливостей використання ІКТ у здійсненні освітнього процесу в ЗДО.

Література:

1. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність – мистецтво навчальної і виховної дії. *Гуманітарні науки*. 2002. № 1. С. 6–14.
2. Скрипник Н.І. Методична робота в дошкільній освіті: навчально-методичний посібник. Умань: Візаві, 2019. 108 с.
3. Корнеєва О.Л. Організація методичної роботи з вихователями дошкільних навчальних закладів: дис... канд. пед. наук: 13.00.08. Слов'янськ, 2012. 307с.
4. Когород Н.П. Управління як необхідна умова вдосконалення науково-методичної роботи в навчальних закладах. *Рідна школа*. 2005. С. 44-46.
5. Шинкар Т.Ю. Організаційно-змістові засади методичної роботи в дошкільних навчальних закладах України (20 – 30-ті рр. ХХ ст.): дис. ... канд. пед. наук. 13.00.01. Слов'янськ, 2021. 265с.
6. Міщенко С. Г. Методичний супровід професійного зростання викладача. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія*. Дніпро, 2016. № 2, С. 238–243.

7. Муромець В. Г. Науково-методичний супровід формування превентивного виховного середовища загально-освітнього навчального закладу. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. Кам.-Под., 2016. Вип. 16 (2). С. 325.
8. Коваленко О. В. Методичний супровід педагогів як засіб підвищення якості сенсорно-пізнавального розвитку дітей у ЗДО. *Молодий вчений*. 2020. № 7. С. 35-38.
9. Ніколаєску І. О. Науково-методичний супровід професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Народна освіта*. 2016. № 3. С. 35-41.
10. Савінова Н., Стаєнна О. Як удосконалити ІК-компетентність педагогів: практичні поради й інструменти діагностики. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 10 С. 8-14.
11. Державний стандарт дошкільної освіти (нова редакція). 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876>
12. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю: тематичний збірник праць / за заг. редакцією Л. А. Шишолік. Рівне: РОППО, 2015. 85.
13. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. НАПН України. Київ: ФОП: Ференець В., 2020. 44 с.
14. Васильєва С. А., Гавриш Н. В., Рагозіна В. В. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія / за наук. ред. Н. В. Гавриш. Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.
15. Бишова К. Конструктор методичних заходів – новий помічник вихователя-методиста. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. №3. С. 56–58.

References:

1. Ziaziun, I.A. (2002) Pedagogichna maisternist – mystetstvo navchalnoi i vykhovnoi dii [Pedagogical skill is the art of educational and educational action]. *Humanitarni nauky - Humanities*. 1. 6–14 [in Ukrainian]
2. Skrypyuk, N.I. (2019) Metodychna robota v doshkilnii osviti [Methodical work in preschool education]. Uman: Vizavi [in Ukrainian].
3. Kornieieva, O.L. (2012) Orhanizatsiia metodychnoi roboty z vykhovateliamy doshkilnykh navchalnykh zakladiv [Organization of methodical work with teachers of preschool educational institutions]. [Dissertation of the candidate of sciences]. Sloviansk [in Ukrainian].
4. Kohorod, N.P. (2005) Upravlinnia yak neobkhidna umova vdoskonalennia naukovometodychnoi roboty v navchalnykh zakladakh [Management as a necessary condition for the improvement of scientific and methodical work in educational institutions]. *Ridna shkola – Native school*. 44-46 [in Ukrainian].
5. Shynkar, T.Y. (2021) Orhanizatsiino-zmistovi zasady metodychnoi roboty v doshkilnykh navchalnykh zakladakh Ukrainy (20 – 30-ti rr. XX st.) [Organizational and content principles of methodical work in preschool educational institutions of Ukraine (20s - 30s of the 20th century)]. [Dissertation of the candidate of sciences]. Sloviansk [in Ukrainian].
6. Mishchenko, S. H. (2016) Metodychnyi suprovid profesiinoho zrostantia vykladacha [Methodical support of the teacher's professional growth]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Pedagogika i psykholohiia - Bulletin of the Dnipropetrovsk University named after Alfred Nobel. Pedagogy and psychology*. Dnipro. 2, 238–243 [in Ukrainian].
7. Muromets, V.H. (2016) Naukovo-metodychnyi suprovid formuvannia preventyvnoho vykhovnoho seredovyshcha zahalno-osvitnoho navchalnoho zakladu [Scientific and methodological support for the formation of a preventive educational environment of a general educational institution]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi – Theoretical and methodological problems of raising children and school youth*. Kam.-Pod., 16 (2). 325 [in Ukrainian].

8. Kovalenko, O.V. (2020) *Metodychnyi suprovid pedahohiv yak zasib pidvyshchennia yakosti senso-rno-piznavalnoho rozvytku ditei u ZDO [Methodical support of teachers as a means of improving the quality of sensory and cognitive development of children in special education]. Molodyi vchenyi – A young scientist. 7. 35-38 [in Ukrainian].*
9. Nikolaiesku, I.O. (2016) *Naukovo-metodychnyi suprovid profesiino-pedahohichnoi samorealizatsii vykladacha systemy pislidyplomnoi osvity zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [Scientific and methodological support of professional and pedagogical self-realization of the teacher of the postgraduate education system by means of information and communication technologies]. Narodna osvita – Public education. 3. 35-41 [in Ukrainian].*
10. Savinova, N. & Staienna, O. (2021) *Yak udoskonalyty IK-kompetentnist pedahohiv: praktychni porady y instrumenty diahnostryky [How to improve the IR competence of teachers: practical advice and diagnostic tools]. Vychovatel-metodyst doshkilnoho zakladu – Methodist preschool teacher. 10. 8-14 [in Ukrainian].*
11. Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity (nova redaktsiia) (2021)[*State standard of preschool education (new edition)*] (n.d.). Retrieved from <https://ezavdnz.mcfrr.ua/book?bid=37876> [in Ukrainian].
12. Shysholik, L.A. (Eds.). (2015) *Vprovadzhennia ta poshyrennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u roboti doshkilnoho navchalnoho zakladu z ditmy, pedahohamy, batkamy ta hromadskistiu [Implementation and dissemination of information and communication technologies in the work of a preschool educational institution with children, teachers, parents and the public]. Rivne: ROIPPO [in Ukrainian].*
13. *Kontseptsiiia osvity ditei rannoho ta doshkilnoho viku [Concept of education of early and preschool children]. (n.d.) . NAPN Ukrainy. Kyiv: FOP: Ferenets. 44 [in Ukrainian].*
14. Vasylieva, S.A., Havrysh, N.V. & Rahozina V.V. (2021) *Vychovannia ditei rannoho viku v zakladakh doshkilnoi osvity riznykh typiv [Education of early children in preschool education institutions of different types]. Kropyvnytskyi: IMEKS-LTD [in Ukrainian].*
15. Byshova, K. (2021) *Konstuktur metodychnykh zakhodiv – novyi pomichnyk vykhovateliiametodysta [Designer of methodical measures - new assistant of a methodical educator]. Vychovatel-metodyst doshkilnoho zakladu – Methodist preschool teacher. 3. 56–58 [in Ukrainian].*

Журнал

«Перспективи та інновації науки»

(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)

Випуск № 13(18) 2022

Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.

Підготовлено рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com